

10 жовтня – Всесвітній день психічного здоров'я

10 фактів про психічне здоров'я від Всесвітньої організації охорони здоров'я

World Health Organization

www.ipz.ucu.edu.ua

**УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ
КОГНІТИВНО-ПОВЕДІНКОВОЇ
ТЕРАПІЇ**

www.i-cbt.org.ua

© WHO, 2014

Український переклад: спільна ініціатива Інституту психічного здоров'я Українського Католицького Університету та Українського інституту когнітивно-поведінкової терапії

Факт 1. Близько 20% дітей та підлітків у світі мають психічні розлади або проблеми

Близько половини психічних розладів починаються у віці до 14 років. Подібні типи розладів зустрічаються в різних культурах. Нервово-психічні порушення є одними з провідних причин інвалідності молодих людей у цілому світі. Однак, регіони світу з найвищим відсотком населення віком до 19 років мають найбільшій рівень ресурсів охорони психічного здоров'я. Більшість країн з низьким і середнім рівнем доходів мають тільки одного дитячого психіатра на кожні 1 – 4 мільйони осіб.

Факт 2. Психічні захворювання та розлади, пов'язані з вживанням психоактивних речовин є провідними причинами інвалідності в цілому світі

Близько 23% усіх років з причини інвалідності зумовлені психічними захворюваннями та розладами спричиненими вживанням психоактивних речовин.

Факт 3. Близько 800 000 людей щорічно здійснюють самогубство

Більше 800 000 людей щорічно гинуть в результаті самогубства. Самогубство є другою провідною причиною смертності серед людей віком від 15 до 29 років. Відомо, що на кожного дорослого, який загинув від самогубства, можливо, існує більше ніж 20 інших осіб, які мали спробу самогубства. 75% самогубств є вчинені в країнах з низьким та середнім рівнем доходів.

Психічні розлади та шкідливе вживання алкоголю сприяють збільшенню кількості самогубств у цілому світі. Раннє виявлення та ефективне управління є ключем до отримання людьми необхідної допомоги.

Факт 4. Війна та стихійні лиха мають виражений негативний вплив на психічне здоров'я та психологічне благополуччя

Поширеність психічних розладів після такого роду надзвичайних ситуацій майже подвоюється.

Факт 5. Психічні розлади є важливим факторами ризику для виникнення інших захворювань, так само як і для умисних та неумисних пошкоджень

Психічні розлади підвищують ризик захворюваності від інших захворювань таких як ВІЛ, серцево-судинна патологія, діабет, та навпаки.

Факт 6. Стигма та дискримінація щодо пацієнтів та сімей заважають людям шукати допомогу в спеціалістів сфери охорони психічного здоров'я

Нерозуміння та стигма, які оточують психічні розлади, є дуже поширеним явищем.

Незважаючи на існування ефективних методів лікування психічних порушень, існує думка, що вони невиліковні або, що люди з психічними розладами є важкими у спілкуванні, не розумними або нездатними приймати рішення.

Ця стигма може призводити до зловживання, відторгнення та ізоляції, та відкидати людей від медичної допомоги та підтримки.

В рамках системи охорони здоров'я, люди дуже часто лікуються в установах, які частіше нагадують «людські склади», аніж місця зцілення.

Факт 7. У багатьох країнах регулярно повідомляється про порушення прав людей з психічними розладами та психо-соціальною неповносправністю

До них відносять фізичне обмеження, ізоляцію та відхилення базових потреб та особистого життя. Небагато країн світу мають правову систему, яка адекватно захищає права людей з психічними розладами.

Факт 8. У цілому світі існує величезна нерівність в розподілі кваліфікованих людських ресурсів у сфері охорони психічного здоров'я

Недостатність психіатрів, психіатричних медсестер, психологів та соціальних працівників

є основними перепонами

в провадженні лікування та догляду за особами з психічними розладами в країнах з низьким та середнім рівнем доходів. Країни з низьким рівнем доходів мають 0,05 психіатра та 0,42 медсестри на 100 000 населення. Кількість психіатрів в країнах з високим рівнем доходів є в 170 разів більшою, медсестер – в 70 разів більшою.

Факт 9. Існує 5 ключових перешкод на шляху до покращення доступності допомоги в сфері охорони психічного здоров'я

Існує 5 основних перешкод, які необхідно подолати з метою підвищення доступності послуг в галузі психічного здоров'я:

1. Відсутність поняття «психічного здоров'я» в програмі громадської охорони здоров'я та, відповідно, залучення фінансування;
2. Неналежна організація служб охорони психічного здоров'я;
3. Відсутність інтеграції в рамках надання первинної медичної допомоги;
4. Недостатність кадрових ресурсів для роботи у сфері охорони психічного здоров'я;
5. Відсутність громадського лідерства в галузі психічного здоров'я.

Факт 10. Фінансові ресурси для збільшення послуг у сфері охорони психічного здоров'я є відносно невеликими

Уряди, донори та групи, що представляють користувачів психіатричних послуг та їх сім'ї повинні працювати разом, щоб розширювати служби психічного здоров'я, особливо в країнах з низьким та середнім рівнем доходів. Необхідні фінансові ресурси є відносно невеликими: 2 \$ на душу населення в рік в країнах з низьким рівнем доходів, та 3-4 \$ в нижчих країнах із середнім рівнем доходу.

